

Prikaz međunarodne naučno-stručne konferencije: „Izgradnja modernog pravnog sistema“

International Scientific Conference: „Establishment of a Modern Legal System“ – Review

Mensur Zoletić, MA

*Centar za društvena istraživanja Internacionalnog Burč univerziteta
e-mail: mensur.zoletic@ibu.edu.ba*

*(Internacionalni Burč univerzitet, Sarajevo, 24. oktobar 2014. godine)
(International Burch University, Sarajevo, 24th of October, 2014)*

Dana 24. oktobra 2014. godine, na Internacionalnom Burč univerzitetu u Sarajevu održana je međunarodna naučno-stručna konferencija na temu: „Izgradnja modernog pravnog sistema“. Konferenciju su zajednički organizirali Centar za društvena istraživanja Internacionalnog Burč univerziteta, pravni fakulteti iz Bosne i Hercegovine (Sarajevo, Bihać, Zenica, Tuzla, Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru i Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru), te fakulteti za kriminalistiku i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu i Mariboru. Tendencija Centra za društvena istraživanja kao voditelja projekta upravo i jeste u stvaranju čvrste veze među predstavnicima pravnih fakulteta u našoj zemlji, a sukladno tome organiziranju zajedničkih događaja koji će okupljati istaknute pravne praktičare i akademske radnike.

Već na prvoj zajedničkoj konferenciji učešće je uzelo preko 250 pravnih stručnjaka i istaknutih imena iz BiH, regiona i država Evropske unije (u daljem tekstu: EU). Na ovom mjestu, prije svega, osjećamo potrebu istaći dolazak vrhunskih stručnjaka poput g. Renate Winter, sudije Specijalnog suda Ujedinjenih nacija za Sierra Leone i članice Komiteta za prava djeteta UN, prof. dr. Alenke Šelih, profesorice sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Ljubljani i članice Akademije nauka i umjetnosti Slovenije, prof. dr. Friedera Dünkela sa Univerziteta u Greifswaldu, SR Njemačka, prof. dr. Cirila Ribičića sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Ljubljani, kao i brojnih drugih istaknutih profesora iz BiH i regiona.

Prema programu rada, nakon svečanog otvaranja konferencije u kojem su se obratili direktor Centra za društvena istraživanja g. Esad Oruč, dekani pravnih fakulteta iz BiH, potom g. Ismet Trumić, direktor Centra za edukaciju sudija i tužilaca FBiH, te g. Meddžida Kreso, predsjednica suda BiH, otvoren je radni dio konferencije sa četiri tematska paralelna panela: a) Restorativna pravda: kretanja u svijetu i Bosni i Hercegovini – prvi panel, b) Zakon o obligacionim odnosima i Konvencija UN o međunarodnoj prodaji robe: dosadašnja iskustva i mogući putevi razvoja - drugi panel, c) Uloga međunarodne zajednice u implementaciji Dejtonskog mirovnog sporazuma - treći panel i, d) Uloga i značaj pravne države u procesu evropskih integracija – četvrti panel.

U okviru prvog panela, organizirano je pet sesija u okviru kojih se raspravljalo o različitim aspektima restorativne pravde. Prvom sesijom je moderirala prof. dr. Alenka Šelih, te se u ovom dijelu govorilo o svjetskim tendencijama i kretanjima u oblasti restorativne pravde. Tako je g. Renate Winter govorila na temu restorativne pravde za maloljetne učinioce krivičnih djela, dok je prof. dr. Dünkel pružio osvrt na temu restorativne pravde i medijacije u krivičnim pitanjima u Evropi. U okviru druge sesije, svoja izlaganja su imali prof. dr. Hajrija Sijerčić-Čolić na temu: restorativna pravda za punoljetne učinioce krivičnih djela – stanje u BiH, mr. iur. Dino Pivac koji je govorio o aspektima restorativne pravde u Republici Hrvatskoj, te g. Nedžad Smailagić na temu kriminalnopolitičkih mogućnosti restorativne pravde.

Treća sesija je započeta moderiranjem sudije Suda BiH g. Jasmine Kosović i raspravljanjem o pitanjima vezanim za Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku – aspekti restorativne pravde. U tom smislu g. Kosović je istakla neophodnost harmonizacije pomenutog zakona sa propisima koji ovu oblast reguliraju u entitetima i Brčko distriktu BiH, te edukacije ključnih aktera krivičnog postupka u kontekstu pravilnog odabira i primjene odgojnih preporuka, posebnog onih restorativnog karaktera. Nakon toga, uslijedila su izlaganja doc. dr. Vedada Gurde sa Pravnog fakulteta u Tuzli (novine u oblasti alternativnih mjera i sankcija u maloljetničkom krivičnom pravu u BiH), g. Smiljke Gavrić, medijatorke Udruženja medijatora BiH (medijacijska praksa u BiH), g. Dragana Uletilovića, sudije Osnovnog suda u Banjoj Luci (primjena medijacije prema Zakonu o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u RS: normativno i stvarno), g. Aleksandre Jovanović (istraživanje u području restorativne pravde u radu s maloljetnicima: iskustva iz SAD), te g. Merise Nurkić, tužiteljice Kantonalnog

tužilaštva TK (osvrt na Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u FBiH).

U okviru posljednje dvije sesije, svoja izlaganja su imali doc. dr. Dževad Mahmutović (Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli) na temu restorativne pravde i prava oštećenog u bosanskohercegovačkom okviru, dr. sci. Sanja Čopić (Institut za kriminološka i sociološka istraživanja Beograd) koja je govorila o zaštiti žrtava i konceptu restorativne pravde sa tog ugla gledišta, mr. sci. Vildana Vranj (Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu) na temu GRIP programa kao modela primjene restorativne pravde u zatvorima u BiH, prof. dr. Irma Kovčo Vukadin (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) o prevenciji nasilja u zatvorima, te doc. dr. Darko Dimovski koji je govorio o restorativnog pravdi u zakonodavstvu Republike Srbije.

U završnoj diskusiji prvog panela, doneseni su određeni zaključci u vidu preporuka i to:

1) opšte preporuke:

- donošenje odgovarajućih zakonskih i podzakonskih propisa o primjeni elemenata restorativne pravde u Bosni i Hercegovini,
- primjena restorativne pravde za čitavo područje Bosne i Hercegovine,
- razvijanje potrebne infrastrukture u oblasti krivičnog pravosuđa (policija, tužilaštvo, sud, kazнено-popravni zavodi),
- razvoj infrastrukture u centrima za socijalnu rad,
- sticanje posebnih znanja i kontinuirano stručno osposobljavanje i usavršavanje iz oblasti restorativne pravde.

2) posebne preporuke:

- približavanje restorativne pravde javnom mnijenju,
- primjena restorativne pravde u preventivnom djelovanju u reakciji na kriminalitet,
- dosljedna primjena postojećih zakonskih rješenja o primjeni restorativne pravde za maloljetne učinioce krivičnih djela,
- razvijanje zakonskih rješenja o primjeni restorativne pravde za punoljetne učinioce krivičnih djela,

- adaptacija ideje mirovnih vijeća u današnjim uslovima,
- razvijanje saradnje između medija, krivičnog pravosuđa i Udruženja medijatora u Bosni i Hercegovini,
- primjenu medijacije treba uključiti u normative i standarde u radu tužilaca i sudija,
- zapošljavanje stručnih savjetnika suda i tužilaštva (socijalni pedagozi – defektolozi, socijalni radnici, specijalni pedagozi–defektolozi i psiholozi koji imaju aktivnu ulogu u predmetima maloljetničke delinkvencije),
- podržavanje projekata o primjeni restorativne pravde u kaznenopopravnim zavodima (npr., GRIP program).

Drugi panel započeo je izlaganjem prof. dr. Abedin Bikić ispred Pravnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu pružanjem generalnog osvrtu o pitanjima Zakona o obligacionim odnosima i Konvencije UN o međunarodnoj prodaji robe. U okviru prve sesije, učesnici su imali priliku saslušati prof. dr. Ratka Brnabića (Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu) koji je govorio na temu sklapanja ugovora o međunarodnoj kupoprodaji prema Bečkoj konvenciji i ostalim izvorima prava kupoprodaje Republike Hrvatske, prof. dr. Melihu Povlakić (Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu) – aktuelna pitanja zaštite korisnika finansijskih usluga u pravu BiH, i doc. dr. Almedinu Šabić (Pravni fakultet u Sarajevu) koja je zaključila prvu sesiju izlaganjem o raskidu ugovora prema UN konvenciji.

U okviru druge sesije, učesnicima su izloženi teoretski aspekti odgovornosti dobavljača za ispunjenje obaveza iz posla finansijskog lizinga u domaćem pravu i praksi (prof. dr. Enes Bikić i mr. sci. Alaudin Brkić), kao i uloga i značaj načela povjerenja u procesu reforme zemljišnoknjižnog prava (doc. dr. Hamid Mutapčić). Sa praktičnog aspekta svoje izlaganje je predstavio g. Almir Gagula, advokat, na temu zloupotrebe prava u obligacionom pravu BiH.

Na konferenciji je održan i jedan oblik „sajma knjige“. Naime, više od 10 izdavača iz Bosne i Hercegovine uključujući i pravne fakultete kao suorganizatore događaja, predstavilo je i promoviralo pravnu literaturu iz okvira svoje izdavačke djelatnosti.

Treći panel je ponudio zanimljive i aktuelne referate iz oblasti ustavnog prava. Tačnije, rasprava se vodila o ulozi međunarodne zajednice u implementaciji Dejtonskog mirovnog sporazuma, a panelom je moderirao doc. dr. Zlatan Begić sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Tuzli. Prof. dr. Ciril Ribičić je analizirao presudu

Sejdić-Finci i njeno mjesto u kontekstu cjelovite ustavne reforme, pri čemu je istakao razloge nemoći/nepostojanja volje međunarodne zajednice da „primora“ BiH vlasti na implementaciju navedene presude. U okviru prve sesije, još su referate izložili prof. dr. Dejan Pavlović (Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu) na temu mogućeg doprinosa Ustavnog suda BiH u implementaciji presude Sejdić-Finci, doc. dr. Dženeta Mirašić (Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli) o pitanju odgovornosti Visokog predstavnika međunarodne zajednice za BiH kao pitanju pravne ili političke prirode, i mr. sci. Jasminka Džumhur (Ombudsmen za ljudska prava BiH) na temu uloge međunarodne zajednice u implementaciji Dejtonskog mirovnog sporazuma sa aspekta ljudskih prava.

Druga sesija je započela referatom prof. dr. Zlatana Delića sa Univerziteta u Tuzli. G. Delić je govorio o sociološkopравnim aspektima i razmišljanima o razlozima (ne)implementacije Dejtonskog mirovnog sporazuma. U okviru ovog dijela, učesnicima su izlaganja predstavili i doc. dr. Zlatan Begić o perspektivama ustavne pozicije konstitutivnih naroda u BiH u kontekstu odluka Evropskog suda za ljudska prava, te mr. sci. Elmida Burina na temu Schmittovog suverena u kontekstu konstelacije odnosa u BiH.

U završnoj diskusiji, ponajviše se govorilo o pojmu i opsegu prava konstitutivnih naroda u BiH, i problemima koji su konstantno prisutni u pogledu blokade implementacije presude Sejdić-Finci.

Na četvrtom panelu pod nazivom „Uloga i značaj pravne države u procesu EU integracija“, izložen je najveći broj referata o različitim aspektima usklađivanja BiH zakonodavstva kao preduslova pristupu Evropskoj uniji. Panelom je moderirao prof. dr. Enes Hašić sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici. Prva sesija je započela izlaganjem prof. dr. Zijada Hasića (Pravni fakultet Univerziteta u Travniku) o aspektima jačanja uloge parlamenata u BiH u kontekstu jačanja pravne države u EU integracijama. Izlaganja temeljena na sličnoj problematici su nastavili mr. sci. Maja Rimac-Bjelobrk (Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara BiH), prof. dr. Nedžad Bašić (Pravni fakultet Bihać), dr. sci. Sanja Bazina (Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara BiH), dr. Jadranka Polović (Visoka škola multimedijskih i komunikacijskih tehnologija, TV Akademija, Split) o iskustvima Republike Hrvatske na putu ka EU, prof. dr. Edin Rizvanović (Pravni fakultet „Džemal Bijedić“ u Mostaru) na temu normativne funkcije države u okviru procesa integracije, dok je sesiju zaključio doc. dr. Benjamin Flander (Fakultet za kriminalistiku i sigurnosne studije Univerziteta u Mariboru) na temu

postmodernizacije i krize prava: pravni sistem i pravna država u „vrlom novom svijetu“.

U okviru druge sesije, referate su predstavili prof. dr. Tadija Bubalo (Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci) o pojmu i oblicima međunarodne krivičnopravne pomoći, prof. dr. Adnan Duraković (Pravni fakultet Univerziteta u Zenici) na temu: uloga i značaj krize na funkcionisanje pravne države i njenih politika, doc. dr. Eldan Mujanović (Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu) o pitanjima oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u BiH. Također, izlaganja su imali i doc. dr. Nataša Deretić (Pravni fakultet Univerziteta u Novom Sadu), doc. dr. Amila Ferhatović (Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu), dr. Milica Kovačević (Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu), mr. sci. Ajdin Huseinspahić (Pravni fakultet Univerziteta u Zenici), i Selma Stočanin-Hrustemović (Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije).

Posljednja sesija je također ponudila nekoliko referata. Prof. dr. Halil Kalač je otvorio završni dio izlaganjem o socijalnoj tržišnoj ekonomiji EU, a u nastavku su uslijedili referati dr. Gorana Obradovića (Pravni fakultet Univerziteta u Nišu), doc. dr. Spahije Kozlića (Pravni fakultet Univerziteta u Zenici), mr. sci. Aide Mulalić (Pravni fakultet Univerziteta u Zenici), mr. sc. Uroša Zdravkovića (Pravni fakultet Univerziteta u Nišu), dok je sesiju zaključio Haris Hasić, MA (Pravni fakultet Univerziteta u Travniku) na temu problema u mehanizmima provođenja zaštite intelektualnog vlasništva kao prepreke evropskoj integraciji Bosne i Hercegovine.

Nakon diskusija i zaključaka na pojedinim panelima, učesnici su prisustvovali zajedničkom zatvaranju konferencije. U završnom obraćanju, domaćin i organizator se zahvalio svima na participaciji i značajnom doprinosu konferenciji, a suorganizatorima su dodijeljene zahvalnice. Također, izražena je želja da konferencija na temu: „Izgradnja modernog pravnog sistema“ postane tradicionalna, što će Centar za društvena istraživanja nastojati i ispuniti.